

# MH-BOARD-CLASS-10-MARATHI-16-N-814-2023 Question Paper with Solutions

Time Allowed :3 Hours

Maximum Marks :100

Total Questions :6

## सामान्य निर्देश

### सूचना :

- (१) प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- (२) प्रश्नांच्या उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
- (३) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे लिहिताना संपूर्ण विधानासह लिहिणे आवश्यक आहे.
- (४) सर्व प्रश्नांची उत्तरे नवीन पानावर लिहावीत.

### 1. दतांच्या आधारावर सुचनुसार कृती करा :

- (A) खालिल विषयानुसार चूक का कवर ते लिहा :
- (B) पहिले चार वाजता शेतवडी गाडी धूळ जातें.
- (C) निरंजनने धावत स्टेशनसाठी गाळ्हे.
- (D) स्टेशन झणू खूप दूर होते.

**Correct Answer :** (B) पहिले चार वाजता शेतवडी गाडी धूळ जातें.

### Solution :

#### Step 1 : Understanding the passage.

विविध परिस्थितींमध्ये शेतवडी चूक करण्याची कार्ये का होतात हे शोधण्यात मदत करणारी मार्गदर्शिका. वादलाचे कावर्ड चुक ते दर्शविते.

#### Step 2 : Analyzing the options.

- (A) खालिल विषयानुसार चूक का कवर ते लिहा : खालिल वागानुसार किती उत्तरे निरंतर.

### Step 3 : Conclusion.

या विषयावर ताजा उत्तर स्पेस.

#### Quick Tip

वाचण्याची चुक तयारी काळजी आवश्यक असते.

गाडी दोन वाजता शेतवडी गाडी धूळ जातें. त्यांना पाहिल्यांद्वारे कुर्निटी हा उकाडा जाणंविनद्वारे केला. आता प्रारंभिक भस्मोटि मळा मणावली गाडी धेह. निरंजन एकडण साचले गाडी पुढील अधिक प्रश्न होईल. गाडी आनितर तर प्रभासामोरे हर्स्वास्वरासं. निरंजन घटनात्मक पेपर, देशपाकुलांडा येणं शारीर विस्मित. त्यांचा विभागाबारे भांधाई, आदान करणं अधिक प्रदेश कश्यानी पातालात गाडी किव्हा आलं.

#### पश्चात पक्षांची कार्यकरणो

आवाज करतो घेणं शेतवड्यांस भेटीत. सांवाच्याने सुवर्णा आवाज आणि लोकांचा किंकाका कानांत गूण लावेत. स्थानिक शुद्ध स्पष्ट शब्द.

### 2. आखिरी पूर्ण करा :

#### Solution :

#### Step 1 : Understanding the passage.

पासवर व्यक्त असतात. विश्लेषकांच्या, स्थानिक, सक्रिय दृश्यांवर बत्ती नाव

#### Step 2 : Analyzing the options.

#### Conclusion.

### Quick Tip

विश्लेषण कोणत्याही बिंदू परंतु तंतू :वी खैर काळी !

### 3. स्वतः :

तुम्हाला अभिप्रेत असलेली आदर्श विचारांची गुणविशेषे लिहा.

### Solution :

#### Step 1 : Understanding the question.

प्रश्न विचारताना आपल्याला आदर्श विचारांची गुणविशेषे कशाप्रकारे वर्णन करायची आहे, याची स्पष्टता मिळवणे आवश्यक आहे. आदर्श विचार त्या व्यक्तीच्या जीवनात सकारात्मक प्रभाव टाकतात, म्हणून त्याचे महत्त्व आहे.

#### Step 2 : Conclusion.

आदर्श विचार म्हणजेच आपण ज्या मूल्यांचा पालन करतो, त्याचे उदाहरण आहे. आदर्श विचार जीवनामध्ये प्रेरणा, परिश्रम, निष्ठा आणि सत्यतेची महत्त्वाची भूमिका असतात.

### Quick Tip

आदर्श विचार जीवनाला दिशा देतात आणि एक सकारात्मक दृष्टिकोन निर्माण करतात.

### 4. ज्ञानाच्या आधारावर सुचनुसार कृती करा :

चौकटी पूर्ण करा :

- (i) मावळ्याने राहण्याचे ठिकाण → \_\_\_\_\_
- (ii) मावळ्यांना लेखणे दिलेली भेट → \_\_\_\_\_
- (iii) शोपडयुहे तालवते शाड → \_\_\_\_\_
- (iv) नुकत्याच तुकड्याच्या महोबाही अस्तोळी → \_\_\_\_\_

**Solution :**

**Step 1 : Understanding the question.**

प्रश्नाचे उद्देश्य मावळ्यांच्या विविध कृत्यांशी संबंधित स्थान आणि संदर्भांची पूर्तता करणे आहे. प्रत्येक कृत्याचे स्थान भरून टाकणे आवश्यक आहे.

**Step 2 : Analysis of the options.**

- (i) मावळ्याने राहण्याचे ठिकाण : मावळ्यांचे स्थान दर्शविते जेथे ते राहतात.
- (ii) मावळ्यांना लेखणे दिलेली भेट : मावळ्यांना दिलेली भेट कशाप्रकारे ठरवली जात आहे.
- (iii) शोपडयुहे तालवते शाड : कधी, कुठे आणि कसे शाडावर काम केले जाते हे दाखवते.
- (iv) नुकत्याच तुकड्याच्या महोबाही अस्तोळी : मावळ्यांशी संबंधित इतर ठिकाणे दर्शविते.

#### Quick Tip

प्रत्येक कृत्याच्या स्थानाच्या संदर्भावर योग्य आणि अचूक माहिती भरणे आवश्यक आहे.

---

**5. कोण ते लिहा :**

- (i) रेशमवासींसी माहिती घेणारा - \_\_\_\_\_
- (ii) चंदरेरी पाय असलेला - \_\_\_\_\_

**Solution :**

**Step 1 : प्रश्नाचा समज.**

प्रश्नात दिलेल्या रिकाम्या जागांना योग्य शब्द भरून पूर्ण करणे आहे.

**Step 2 : विश्लेषण.**

- (i) रेशमवासींसी माहिती घेणारा : रेशम व्यवसायाशी संबंधित माहिती देणारा व्यक्ती.
- (ii) चंदरेरी पाय असलेला : चंद्रप्रकाशाने अलंकृत किंवा गोड मार्ग असलेला व्यक्ती.

**Quick Tip**

रिकाम्या जागांमध्ये योग्य शब्द भरण्यासाठी प्रश्नातील संदर्भ आणि स्वरूप लक्षात घ्या.

**6. स्वतः :**

‘लोबळ वाणीचे दुष्परिणाम’ तुमच्या शब्दात लिहा.

**Solution :****Step 1 : प्रश्नाचा समज.**

‘लोबळ वाणीचे दुष्परिणाम’ यावर आधारित एक विवेचन तयार करणे आहे.

**Step 2 : विचारलेली समस्या.**

लोबळ वाणी म्हणजेच आकर्षक, शब्दांतून समज असलेली बोलणी. परंतु याचे दुष्परिणाम काय असू शकतात ? लोबळ वाणी श्रोत्यांना आकर्षित करणारी असली तरी ते लवकरच अपप्रवृत्ती निर्माण करू शकते.

**Step 3 : निष्कर्ष.**

लोबळ वाणी कधी कधी नकारात्मक परिणाम देखील निर्माण करते. तेव्हा, त्याच्या वापराच्या दुष्परिणामांची विचारधारा आवश्यक आहे.

### Quick Tip

शब्दाचा वापर योग्य ठिकाणी आणि योग्य प्रसंगात करा, जेणेकरून ते चांगले परिणाम देईल.

## 7. आकृती पूर्ण करा :

विनोबा यांच्या पत्रातून घडवलेले व अहिंसात्मक दान करण्याचे परिणाम

### Solution :

#### Step 1 : आकृती समजून घ्या.

आकृतीमध्ये विनोबा भावे यांच्या अहिंसात्मक दानाचे विचार व परिणाम दर्शवले आहेत. दोन्ही परिणाम विचारात घेऊन, आपल्याला दान देण्याचे महत्त्व समजून घ्यायचे आहे.

#### Step 2 : विश्लेषण.

विनोबा यांचा विचारानुसार, अहिंसात्मक दान हे समाजात सकारात्मक बदल घडवू शकते. त्याच्या परिणामस्वरूप, समाजाचा विकास व एकोपा साधता येईल.

#### Step 3 : निष्कर्ष.

अहिंसात्मक दान केल्याने समाजात आत्मीयतेचा भाव निर्माण होतो आणि समाजासाठी चांगले परिणाम होतात.

### Quick Tip

अहिंसा आणि दान या दोन गोष्टी समाजातील बदलांसाठी महत्त्वपूर्ण आहेत.

## 8. जोडणी करा :

- (i) दारावर शिक्षेचा मागदर्शक (a) स्वनिवेदन.  
(ii) फिक्सल-तालं शिक्षेचा साधन्य (b) ज्ञान.  
(iii) अहिंसात्मक शिक्षेचा तत्त्वज्ञान (c) शिक्षेसंबंधी.  
(iv) मुलांचे शारिरीक साधन्य (d) साहित्यातील शिक्षण.

**Solution :**

**Step 1 : प्रश्न समजून घेणे.**

प्रश्नात दिलेल्या शब्दांचा योग्यपणे जोडणी करणे आवश्यक आहे. जोडी योग्य शब्द जोडून त्या संबंधित उचलता येईल.

**Step 2 : विश्लेषण.**

1. (i) दारावर शिक्षेचा मागदर्शक - (c) शिक्षेसंबंधी.
2. (ii) फिक्सल-तालं शिक्षेचा साधन्य - (d) साहित्यातील शिक्षण.
3. (iii) अहिंसात्मक शिक्षेचा तत्त्वज्ञान - (b) ज्ञान.
4. (iv) मुलांचे शारिरीक साधन्य - (a) स्वनिवेदन.

#### Quick Tip

संबंधित विचारांची जोडणी करतांना, त्या शब्दांचा संदर्भ आणि त्यातील तत्त्वज्ञान लक्षात घ्या.

**9. चौकटी पूर्ण करा :**

- (i) डोले भरण पाहता आहे - \_\_\_\_\_  
(ii) मुठीमध्ये तसलेले - \_\_\_\_\_

**Solution :**

**Step 1 : प्रश्न समजून घेणे.**

प्रश्नात दिलेल्या रिकाम्या जागांना योग्य शब्द भरून पूर्ण करणे आहे.

**Step 2 : विश्लेषण.**

- (i) डोले भरण पाहता आहे : जीवनाच्या वेगवेगळ्या अवस्थेतील भावनांचा परिष्कार असलेला.
- (ii) मुठीमध्ये तसलेले : त्या शक्तीचा वापर करणारा जो दृष्य बदल करतो.

**Quick Tip**

रिकाम्या जागांमध्ये योग्य शब्द भरण्यासाठी संदर्भातील भावनात्मक आणि शब्दचित्रात्मक संकेत लक्षात घ्या.

**10. एक वाक्यांत उत्तरे लिहा :**

- (i) कदाचित सामर्थ्य अपूर्व केलं वळते ?
- (ii) सीन्कांच्या पासल जीवनदात्वे का वळते ?

**Solution :**

**Step 1 : प्रश्न समजून घेणे.**

प्रश्नांमध्ये विचारलेले दोन मुद्दे जीवनाशी संबंधित आहेत. पहिला वळण आणि दुसरा जीवनदानाच्या गुणसूत्रांचा विचार करतो.

**Step 2 : विश्लेषण.**

- (i) कदाचित सामर्थ्य अपूर्व केलं वळते ? सामर्थ्य आणि योग्य निर्णय घेणं हे जीवनामध्ये महत्त्वपूर्ण आहे.
- (ii) सीन्कांच्या पासल जीवनदात्वे का वळते ? जीवनदात्वे देणारे म्हणजेच परिस्थितीला सकारात्मक दिशेने बदलू शकतात.

### Quick Tip

जीवनातील निर्णय हे एक मोठे वळण असतात, ज्याचे परिणाम आपल्यावर लक्षणीय प्रभाव ठेवतो.

## 11. प्रस्तुत कवीतेतील शब्दांचा अर्थ लिहा :

- (i) द्रव्य - \_\_\_\_\_
- (ii) आसवे - \_\_\_\_\_
- (iii) औष्ण - \_\_\_\_\_
- (iv) कल्लोळ - \_\_\_\_\_

### Solution :

#### Step 1 : प्रश्न समजून घेणे.

प्रश्नात दिलेल्या शब्दांचा अर्थ आणि त्याच्या संदर्भासह विचार करणे आवश्यक आहे.

#### Step 2 : विश्लेषण.

- (i) द्रव्य - पदार्थ, वस्तु किंवा संपत्ती.
- (ii) आसवे - शोक किंवा दुःखाच्या क्षणांतून बाहेर पडलेली अश्रुधारा.
- (iii) औष्ण - उब, गरम किंवा चांगली उर्जा.
- (iv) कल्लोळ - गडबड, आवाज किंवा हलचल.

### Quick Tip

शब्दांचा अर्थ समजून घेतांना त्यांचा संदर्भ आणि उपयोग देखील लक्षात घ्या.

## 12. 'सैन्य सैनिक सत्त्व असतो म्हणून स्वतः सुरक्षित राहतो,' या विचारातिल भाव स्पष्ट करा.

## Solution :

### Step 1 : विचाराचा समज.

‘सैन्य सैनिक सत्त्व असतो’ याचा अर्थ असा की सैनिक आपल्या कर्तव्याचे पालन करत असतो, आणि त्याचा आत्मविश्वास त्याच्यातील सत्त्वावर आधारित असतो. जेव्हा तो स्वतः सुरक्षित राहतो, तेव्हा तो आपल्या ध्येयावर लक्ष केंद्रित करतो.

### Step 2 : विश्लेषण.

सैन्याच्या जीवनात शिस्त आणि आत्मविश्वास या दोन गोष्टी महत्त्वपूर्ण असतात. त्याने जर स्वतःला सुरक्षित ठेवले, तर तो आपल्या कर्तव्यात निपुण होतो. यामुळेच तो सुरक्षित आणि आत्मविश्वासी राहतो.

### Step 3 : निष्कर्ष.

सैनिकाला त्याच्या कार्यात उत्कृष्टता साधण्यासाठी मानसिक आणि शारीरिक सुरक्षितता आवश्यक आहे. याच कारणास्तव, तो आत्मविश्वासाने भरलेला असतो आणि सुरक्षित राहतो.

#### Quick Tip

सैन्य जीवनातील शिस्त आणि सुरक्षितता, सैनिकाच्या कार्यक्षमतेत महत्त्वाची भूमिका बजावतात.

13. दोन कवीतेंची तुलना करून एकाच कवीतेची दिलेल्या मुद्द्यांवर आधारित तुलना करा :

मुद्दे ‘दोन दिवस’ किंवा ‘स्वतः कसा साहसी’

(1) प्रस्तुत कवीतेचे कवी/ कवयित्री -

(2) प्रस्तुत कवीतेचा विषय -

(3) प्रस्तुत कवीतेतील दिलेल्या दोन ओळींचा सत्य आणि लिहा.

‘हे हात माझे संवेदना.’ ‘या देशाच्या मानवीतरी अनुष्य व अभिकर द्रष्ट्यांनी तसंच ठरलं होतं’

- (4) प्रस्तुत कवीतेची आवडण्याचे वा न आवडण्याचे कारण  
(5) प्रस्तुत कवीतेतील शब्दांचा अर्थ लिहा

**Solution :**

**Step 1 : तुलना.**

प्रत्येक कवीतेमध्ये समानतेचा आणि भिन्नतेचा विचार करतांना त्या कवीच्या दृष्टिकोनाचा विचार करावा लागेल. कवी/कवयित्रीची भावना आणि काव्याचा संदेश महत्त्वपूर्ण आहे.

**Step 2 : विश्लेषण.**

- 'दोन दिवस' किव्हा 'स्वतः कसा साहसी' यातील तुलनेने दोन वेगळ्या विचारधारा आढळतात.
- कवीने दिलेल्या ओळींचा अर्थ जीवनाच्या दृष्टिकोनावर आधारित आहे, आणि त्या शब्दांचा वापर भावनात्मकतेने भरलेला आहे.

#### Quick Tip

कविता विश्लेषण करतांना, कवीच्या भावनांचा प्रभाव आणि काव्याचा संदेश हा महत्त्वाचा असतो.

**14. खालिलपंकी कोणत्याही दोन कवींना जोडा :**

- (1) दीप लिहा - डॉ. होमी भाभा.
- (2) सूर्य आणि पृथ्वी यांच्यातील संवाद स्वतःच्या कल्पनेने लिहा.
- (3) दीप लिहा :

**Solution :**

**Step 1 : जोडी तयार करणे.**

- 'दीप लिहा' हा एक साहित्यिक कार्य आहे ज्यामध्ये आपले विचार विश्लेषण करण्याचा प्रयत्न केला

जातो. त्यात विचारांची स्पष्टता आणि विचारशीलता महत्त्वाची आहे.

- सूर्य आणि पृथ्वी यांच्यातील संवादाच्या निर्मितीमध्ये कल्पनेला महत्त्व दिले आहे, ज्यात प्रत्येक घटकाच्या कार्याचे स्पष्ट चित्रण केले जाते.

**Step 2 : विश्लेषण.**

- 'दीप लिहा' आणि 'सूर्य आणि पृथ्वी' यामध्ये शब्द आणि अर्थाचे तुलनात्मक व विश्लेषणात्मक विचार सुसंगत आहेत.

**Quick Tip**

लेखनाच्या कार्यात कल्पकतेचा वापर आणि विचारांचा संशोधन करणे महत्त्वाचे आहे.

**15. व्याख्येन घटकांवर आधारित कृती :**

**(1) खालिल वाक्यांचा प्रकार ओळखा :**

(i) राष्ट्राचा मान राखा.

(ii) हुशारीचे किती ते तेज त्याच्या देहाच्या !

**Solution :**

**Step 1 : वाक्यांचे विश्लेषण.**

प्रत्येक वाक्यात विचारलेली सूचनांची गती आणि स्वरूप तपासली जाते. वाक्यांच्या प्रकारांची ओळख करण्यात महत्त्वाची भूमिका आहे.

**Step 2 : विश्लेषण.**

(i) राष्ट्राचा मान राखा : हे वाक्य एक आदेश वाचवते, ज्यामध्ये राष्ट्राच्या मानाचा आदर राखण्याची सूचनाही दिली आहे.

(ii) हुशारीचे किती ते तेज त्याच्या देहाच्या : हे वाक्य वर्णनात्मक आहे, जिथे व्यक्तीच्या बुद्धिमत्तेचे वर्णन त्याच्या शारीरिक तेजाशी संबंधित आहे.

#### Quick Tip

वाक्यांचे प्रकार ओळखताना त्या वाक्यातील क्रिया, आदेश, किंवा वर्णनात्मक घटकांचा विचार करा.

16. कंसातील सूचनुसार वाक्यांचे रूपांतर करा :

- (i) तो दररोज व्यायाम करतो. (प्रश्नार्थी करा.)
- (ii) मन अशांत नाहि. (होकारार्थी करा.)

**Solution :**

**Step 1 : वाक्यांचे रूपांतर.**

प्रश्नार्थी व होकारार्थी वाक्यांमध्ये रूपांतर करतांना, त्यातील क्रिया आणि अर्थाचा विचार आवश्यक आहे.

**Step 2 : विश्लेषण.**

- (i) तो दररोज व्यायाम करतो : वाक्याचा प्रश्नार्थी रूप होईल, "तो दररोज व्यायाम करतो का ?"
- (ii) मन अशांत नाहि : वाक्याचा होकारार्थी रूप होईल, "मन शांत आहे."

#### Quick Tip

वाक्यांचे रूपांतर करतांना त्या वाक्यातील क्रिया व अर्थाला योग्य रितीने बदलावे.

17. खालील वाक्यांतील अर्थ सांगून वाक्यात उपयोग करा (फक्त दोन) :

- (i) आर्षव करणे
- (ii) उत्साहाला उधान येणे
- (iii) अंगाचा तिळमात्र होणे

**Solution :**

**Step 1 : शब्दांचा अर्थ समजून घ्या.**

- आर्षव करणे : याचा अर्थ एखाद्या गोष्टीच्या पुनर्निर्माणाचा किंवा पुन्हा सुरुवात करण्याचा प्रयत्न करणे.
- उत्साहाला उधान येणे : याचा अर्थ कोणत्या तरी गोष्टीबद्दल उत्साहाचे आणि आनंदाचे अचानक वाढणे.
- अंगाचा तिळमात्र होणे : याचा अर्थ शरीरावर किमान किंवा कमी परिणाम होणे.

**Step 2 : वाक्यात उपयोग.**

- आर्षव करणे : त्याने आपल्या चुकीच्या कृतीला आर्षव करून सुधारण्याचा प्रयत्न केला.
- उत्साहाला उधान येणे : त्याच्या कार्यामुळे त्याच्या संघात उत्साहाला उधान आले.

#### Quick Tip

शब्दांचा योग्य वापर करतांना त्यांच्या संदर्भाचा विचार करा. हे वाक्याच्या अर्थात बदल घडवू शकतात.

18. भागवंत घटकांवर आधारित कृती :

- (i) खालील वाक्यांचे समानार्थी शब्द लिहा :  
शाळेतील ... , आनंद .....

(ii) खालील वाक्यांचे विरुद्धार्थी शब्द लिहा :

खडतर ....., सुख .....

(iii) वचन बदला :

बांगडी ....., मित्र .....

(iv) लिंग ओळखा :

डोंगर ....., शिक्षिका .....

**Solution :**

**Step 1 : वाक्यांचा विश्लेषण.**

प्रश्नांमध्ये दिलेल्या शब्दांचा समानार्थी आणि विरुद्धार्थी शब्द शोधणे आवश्यक आहे.

**Step 2 : विश्लेषण.**

- (i) शाळेतील - आनंद समानार्थी शब्द : "विद्यालयातील - प्रसन्न".

- (ii) खडतर - सुख विरुद्धार्थी शब्द : "सामान्य - दुःख".

- (iii) बांगडी - मित्र वचन बदल : "बांगडी" हा स्त्रीलिंग आहे, "मित्र" हा पुल्लिंग आहे.

- (iv) डोंगर - शिक्षिका लिंग ओळखणे : "डोंगर" हा पुल्लिंग आहे, "शिक्षिका" हा स्त्रीलिंग आहे.

#### Quick Tip

शब्दांचे समानार्थी आणि विरुद्धार्थी शोधताना त्यांच्या संदर्भाचा आणि अर्थाचा विचार करा.

---

**19. लेखननिर्देशानुसार लेखन :**

खालील वाक्ये लेखननिर्देशानुसार लिहा :

- (i) इथे शिक्षक मानते खूप श्रमांत होते.
- (ii) वयोपीनां नातं पार करून बांगड्या गाजवत पाय टाकतात.

**Solution :**

**Step 1 : लेखननिर्देशाचे समज.**

प्रश्नात दिलेल्या वाक्यांचे लेखननिर्देशांचे पालन करताना, त्या वाक्यांचा सार्थक आणि साधक रूपांतर करणे आवश्यक आहे.

**Step 2 : विश्लेषण.**

- (i) इथे शिक्षक मानते खूप श्रमांत होते. : या वाक्यात शिक्षकाच्या कष्टांचा उल्लेख करणे आवश्यक आहे.
- (ii) वयोपीनां नातं पार करून बांगड्या गाजवत पाय टाकतात. : वयोपींमध्ये काही विशेषत : वयाच्या वृद्धांमध्ये येणारा ठसा आणि त्यांच्या विचारांचे वर्णन करणे आवश्यक आहे.

#### Quick Tip

लेखननिर्देशानुसार लेखन करताना वाक्याचे सार्थक रूपांतरण करा आणि शब्दांच्या अर्थावर लक्ष ठेवा.

**20. विरामचिन्हे :**

खालील वाक्यांत योग्य विरामचिन्हे वापरून वाक्य पुन्हा लिहा :

- (i) लाल हिरव्या बांगड्यांमध्ये त्याने कुणाचे बोटचं.
- (ii) आईने नाराजी व्यक्त केली, पण उपयोग झाला का ?

**Solution :**

**Step 1 : वाक्यांमध्ये योग्य विरामचिन्हांचा वापर.**

विरामचिन्हांचा वापर वाचकाच्या समजुतीला अधिक स्पष्ट आणि व्यवस्थित करण्यासाठी महत्त्वपूर्ण आहे.

**Step 2 : वाक्यांचे पुनर्लेखन.**

- (i) लाल हिरव्या बांगड्यांमध्ये, त्याने कुणाचे बोटचं. (येथे अर्धविराम वापरून एक वाक्य निरंतर केले.)
- (ii) आईने नाराजी व्यक्त केली, पण उपयोग झाला का ? (वाचकाला प्रश्न विचारणे सुस्पष्ट करण्यात आले आहे.)

**Quick Tip**

विरामचिन्हांचा वापर वाचन अधिक सोयीस्कर आणि स्पष्ट बनवतो. त्याच्या योग्य उपयोगामुळे वाक्यांचा अर्थ अधिक चांगल्या प्रकारे व्यक्त होतो.

---

**21. पत्रलेखन :**

खालील निवेदनाचा व त्यातील कृती शोधा.

जनता विद्यालय

अहमदनगर

आयोजित

दिशासंकेत दिनांक : 2 जानेवारी वेळ : 10.00

संपर्क-मुख्याध्यापक, जनता विद्यालय, अहमदनगर

E-mail : jannatvidya02@gmail.com

मोबाइल : 0211566680

अभय/आधि द्रावण

विद्यार्थी प्रतिनिधी

स्पष्ट सहमती उत्तम आस्थापनवददत  
कसुन देण्याचे मुख्याध्यापकांच्या  
द्विन्ती करणारे अर्जिदंद करणारे  
परंतु मुख्याध्यापकांना लिहित. परंतु लिहित.

**Solution :**

**Step 1 : पत्र लेखनाचे विश्लेषण.**

पत्रात दिलेल्या प्रत्येक माहितीचा विचार करून त्याचा प्रयोजन, उद्देश आणि त्या संदर्भानुसार योग्य बदल करणे आवश्यक आहे.

**Step 2 : वाचन.**

पत्रलेखनाचे उद्दिष्ट, विचारलेले कार्य, आणि ते अधिक सक्षमरीत्या साधण्यासाठी योग्य वापर करा.

#### Quick Tip

पत्र लेखन करतांना ते आपल्या उद्देशानुसार आणि स्पष्टतेने लिहा.

---

**22. सारांशलेखन :**

विभाग 1 गद्य (प्र. क्र. 1-3) मधील अधिकृत गद्य उतारा 1/3  
एखादा सारांश तुम्हाच्या शब्दांत लिहा.

**Solution :**

**Step 1 : सारांश लेखन.**

सारांश लेखताना, दिलेल्या गद्य उताऱ्याचा संक्षेप करा आणि त्याचे मुख्य मुद्दे आणि विचार एका लहान वाचनात परिष्कृत करा.

## Step 2 : वाचन.

प्रत्येक भागातील महत्त्वाचे मुद्दे आणि विचारांची सुरेख माहिती दिल्यानंतर, तो एकत्र करा. सारांश लेखताना त्या लेखाचे महत्त्व लक्षात ठेवा.

### Quick Tip

सारांश लेखताना मुद्देसुद व माहितीपूर्ण लिखाण करणे आवश्यक आहे.

## 23. खालीलपंकी कोणत्याही दोन कृती जोडा :

### (1) जाहिरातलेखन :

योगासन करण्यासाठी आकर्षक जाहिरात तयार करा.

### (2) बातमीलेखन :

तुमच्या शाळेत 5 सप्टेंबर रोजी 'शिक्षक दिन' साजरा झाला. या कार्यक्रमाची बातमी लिहा.

### (3) कथालेखन :

खालील मुद्द्यांवर आपली कथा/धाटणी करा.

घटना : अचानक बाळा - रस्त्यावर सकाळी वर्तमानपत्राने वाचत-तुम्ही शाळेचे कार्य भाग घ्या ।

- व्यवस्थित वाचन - संवाद विचारणे

- नंतर दरवाजे फेकले - वृत्तपत्रासाठी लेख इत्यादी

## Solution :

### (1) जाहिरात लेखन :

योगासन करण्यासाठी आकर्षक जाहिरात लिहितांना त्यात योगाचे फायदे, विविध आसने, आणि त्या व्यक्तीच्या शारीरिक व मानसिक स्वास्थ्याच्या फायद्यांचे नमुने द्या. या जाहिरातीत आकर्षक व आकर्षक

संदेश द्या.

**(2) बातमी लेखन :**

शाळेतील शिक्षक दिन उत्सवाचा सांगणारा लेख लिहा. त्यात शिक्षकांच्या योगदानाचा गौरव करा. शाळेतील कार्यक्रमाच्या विविध गोष्टी, शिक्षकांना दिलेले मान, आणि विद्यार्थ्यांच्या सहभागाचे वर्णन करा.

**(3) कथा लेखन :**

एका कथा लेखन करतांना दिलेल्या घटनेला सुसंगत आणि रंजक कथेच्या स्वरूपात रूपांतर करा. कथा सांगताना संबंधित घटकांची माहिती व त्यांचं प्रकटन यावर विचार करा. हे कथेच्या शेवटी निराकरण व फायदे देण्याची आवश्यकता आहे.

**Quick Tip**

लेखन करतांना प्रत्येक प्रकाराच्या लेखनाचा उद्दिष्ट आणि त्याचे स्वरूप लक्षात ठेवा.

---

**24. लेखनकोशल : खालील लेखनप्रश्नांवर आधारित एक कृती शोधा :**

**प्रस्तावना समारंभ**

- दिव्यांग मुलांसाठी तयार केलेला -

- कलात्मक वस्तूंनी प्रदर्शनी

दि. 15 डिसेंबर वेळ- सकाळी 10 ते 8

प्रमुख पाहुणे - श्रीमती कला परांजपे

35 दिव्यांग व्यक्तींनी तयार केलेल्या

वैशिष्ट्यपूर्ण कलाकृती पाहण्याची संधी.

विविध प्रदर्शन पाहण्यासाठी तुम्ही गेलात, आणि कल्पना केली.

प्रस्तावना लेखन करा.

## Solution :

### Step 1 : प्रस्तावनेची रचना.

प्रस्तावना लेखताना त्या कार्यक्रमाची उद्दिष्ट, आयोजकांचे योगदान, आणि उपस्थित व्यक्तींच्या भूमिकांचे वर्णन करा. त्यासाठी एक आकर्षक आणि माहितीपूर्ण प्रस्तावना तयार करा.

### Step 2 : विश्लेषण.

कार्यक्रमाच्या स्वरूपावर आधारित मुद्देसुद्ध माहिती तयार करा. त्यात प्रदर्शनातील विशेष बाबी, प्रमुख पाहुण्यांचे महत्त्व, आणि विद्यार्थ्यांचा सहभाग यावर लक्ष केंद्रित करा.

#### Quick Tip

प्रस्तावना लेखताना, ती आकर्षक आणि माहितीपूर्ण असावी, जेणेकरून वाचकाला कार्यक्रमाची योग्य कल्पना मिळवता येईल.

## 25. आत्मकथन :

चौकोनी दिलेल्या घटकाचे आत्मकथन लिहा :

|          |            |
|----------|------------|
| निर्मिती | प्रकार     |
| महत्त्व  | आधुनिक रूप |

## Solution :

### Step 1 : आत्मकथन लेखन.

प्रश्नातील घटकांच्या माध्यमातून, त्या घटकाच्या स्वरूपावर आधारित एक आत्मकथन तयार करा. त्यामध्ये त्याच्या निर्मितीची प्रक्रिया, प्रकार, महत्त्व आणि आधुनिक रूप यांची माहिती द्या.

**Step 2 : लेखन रचना.**

प्रत्येक घटकावर आधारित विचार करून, त्या घटकाच्या अनुभवांची, उपयोगांची आणि महत्त्वाची स्पष्टता देणारे आत्मकथन तयार करा.

आधुनिक संदर्भात घटकाची स्थान आणि त्याचे योगदान स्पष्ट करा.

**Quick Tip**

आत्मकथन लेखताना, घटकाचा वास्तविक अनुभव आणि त्याचे संदर्भ द्या.

**26. वैचारिक :**

‘मानवी जीवनातील महत्त्व’ या विषयावर तुमचे विचार लिहा.

**Solution :****Step 1 : विचारांची प्रारंभ.**

मानवी जीवनाचे महत्त्व हे त्या व्यक्तीच्या अस्तित्वावर आधारित आहे. प्रत्येक व्यक्तीचे जीवन अनमोल आहे आणि त्यातल्या प्रत्येक क्षणाचा महत्त्व समजून जगला पाहिजे.

**Step 2 : जीवनाचे महत्व.**

मानवी जीवनात निरंतर बदल होत असतात, आणि प्रत्येक बदलाला समजून घेत जीवनाची गुणवत्ता सुधारता येऊ शकते. जीवनातील प्रत्येक अनुभव, नातेसंबंध, आणि कार्य महत्त्वाचे असतात.

**Step 3 : निष्कर्ष.**

जीवनाच्या प्रत्येक घटकात असलेल्या महत्त्वाचा स्वीकार करून, जीवनाचा योग्य उपयोग करून समाजातील सकारात्मक बदल घडवता येतात.

#### Quick Tip

जीवनाचे महत्त्व समजून घेतल्याने, जीवनातील प्रत्येक क्षणाचा योग्य उपयोग करता येतो.

---